

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

28 maart 2001

MOTIE

– van de heer Ludwig Caluwé c.s. –

betreffende een belangenconflict

VERSLAG

**uitgebracht door de heer Etienne Van Vaerenbergh
over het overleg over de motie van een belangenconflict**

Samenstelling van de delegatie :

Voorzitter : de heer Norbert De Batselier.

Leden :

de heer Ludwig Caluwé ;

de heer Francis Vermeiren ;

de heer Joris Van Hauthem ;

de heer Leo Peeters ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Zie :

520 (2000-2001)

– Nr. 1 : Motie

– Nr. 2 : Tekst aangenomen door de plenaire vergadering

INHOUD

I. Inleiding	4
II. Onderwerp	4
III. Voorgeschiedenis	5
IV. Ontvankelijkheid	6
V. Overleg ten gronde	7
A. Vergadering van 25 januari 2001	7
B. Vergadering van 22 februari 2001	10
C. Vergadering van 15 maart 2001	14
VI. Besluit van het overleg	15

DAMES EN HEREN,

I. Inleiding

Op 21 december 2000 heeft de Senaat kennis genomen van de op dezelfde dag door het Vlaams Parlement aangenomen motie waarin deze assemblee verklaart dat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest ernstig in hun belangen worden geschaad door het bij de Senaat aanhangige wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de gerechtelijke kantons (Stuk Vlaams Parlement, 2000-2001, nr. 520/1, Handelingen, Vlaams Parlement, 21 december 2000, nr. 20, 51-57, Handelingen, Senaat, 21 december 2000, nr. 2-87, blz. 96-97 en Stukken Senaat, nrs. 2-604/1-4).

Dientengevolge werd, overeenkomstig artikel 32, § 1ter, eerste lid, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, de wetgevingsprocedure betreffende het bovenvermelde wetsontwerp, dat op 21 december 2000 in de plenaire vergadering van de Senaat in stemming zou worden gebracht, gedurende zestig dagen, d.w.z. tot 19 februari 2001, geschorst met het oog op overleg.

Overeenkomstig artikel 79.2 van zijn Reglement heeft de Senaat, met het oog op dit overleg, op 21 december 2000 beslist dat de leden van het Bureau de delegatie van de Senaat zouden vormen.

Het Vlaams Parlement heeft een delegatie ad hoc aangesteld, bestaande uit de heer De Batselier, voorzitter, en de heren Caluwé, Vermeiren, Van Hauthem, Peeters, Glorieux en Van Vaerenbergh.

Op 25 januari, 22 februari en 15 maart 2001 hebben de twee delegaties onder gezamenlijk voorzitterschap van de heer Armand De Decker, voorzitter van de Senaat, en de heer Norbert De Batselier, voorzitter van het Vlaams Parlement, overleg gepleegd.

Op uitnodiging van de voorzitter van de Senaat heeft de minister van Justitie, bij monde van zijn kabinetsmedewerker, aan het overleg deelgenomen.

Op 15 maart 2001 hebben de twee delegaties, weliswaar na het verstrijken van de voormelde termijn van zestig dagen, een oplossing voor het belangenconflict gevonden welke de voorzitter van het Vlaams Parlement op 28 maart 2001 door de ple-

naire vergadering van zijn assemblee zou laten bekrachtigen.

Het voorliggende verslag schetst in chronologische orde het verloop van het overleg. Beide delegaties zijn overeengekomen om ten aanzien van hun respectieve assemblees een identiek verslag uit te brengen (cf. het verslag van de heer Moens, Stuk Senaat, nr. 2-604/5).

II. Onderwerp

De op 21 december 2000 door het Vlaams Parlement ingeleide procedure tot regeling van een belangenconflict betreffende het in de Senaat aanhangige wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de gerechtelijke kantons viseert inzonderheid amendement nr. 1 en subamendement nr. 7 van de heer Mahoux c.s. houdende toevoeging van een tweede lid aan artikel 53, § 5, van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, gewijzigd door artikel 11 van de wet van 25 maart 1999 betreffende de hervorming van de gerechtelijke kantons, zoals het door de Kamer is aangenomen op 14 december 2000. Beide amendementen zijn op 20 december 2000 aangenomen door de commissie voor de Justitie van de Senaat met 11 stemmen, bij 1 onthouding (artikel 5 van het wetsontwerp – zie het commissieverslag, Stuk Senaat, nr. 2-604/3, blz. 6-12, en de tekst aangenomen door de commissie, Stuk Senaat, nr. 2-604/4).

De door de commissie aangenomen tekst van de geviseerde bepaling luidt als volgt :

Artikel 5

Artikel 11 van dezelfde wet, gedeeltelijk vernietigd bij arrest nr. 62/2000 van het Arbitragehof van 30 mei 2000, wordt vervangen als volgt :

“ Art. 11. – Artikel 53, § 5, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 9 augustus 1963, wordt vervangen door de volgende bepaling :

“ § 5. De hoofdgriffier van het vrederecht van het kanton Moeskroen-Komen-Waasten moet bewijzen de Nederlandse taal te kennen ; de hoofdgriffiers van de vrederechten van de kantons Tongeren-Voeren, Kraainem-Sint-Genesius-Rode en Meise moeten bewijzen de Franse taal te kennen.

De hoofdgriffier of een griffier of een adjunct-griffier van de vrederechten van de kantons Aat-Lessen en Edingen-Lens moet bewijzen de Nederlandse taal te kennen ; de hoofdgriffier of een griffier of een adjunct-griffier van de vrederechten van het tweede kanton van Kortrijk, het tweede kanton van Ieper-Poperinge, de kantons Ronse en Herne-Sint-Pieters-Leeuw moet bewijzen de Franse taal te kennen.“.

Het Vlaams Parlement is van oordeel dat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest hierdoor ernstig in hun belangen worden geschaad. Door de goedkeuring van deze amendementen worden de faciliteiten in gerechtszaken immers aanzienlijk uitgebreid, terwijl de gerechtelijke procedure in de voormelde gerechtelijke kantons volgens de wet van 15 juni 1935, die op dat punt niet wordt gewijzigd, integraal en exclusief in het Nederlands moet verlopen.

III. Voorgeschiedenis

Aangezien dit het tweede belangenconflict is dat het Vlaams Parlement over hetzelfde wetsontwerp aanhangig heeft gemaakt, lijkt het passend hiervan de voorgeschiedenis² te schetsen.

1. De eerste procedure tot regeling van een belangenconflict over het wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de gerechtelijke kantons werd op 16 maart 2000 ingeleid door het Vlaams Parlement bij de Kamer van volksvertegenwoordigers omdat de Kamercommissie voor de Justitie, ter gelegenheid van de bespreking van dit ontwerp, weigerde over te gaan tot de wijziging van de artikelen 46 en 53, § 5, van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, gewijzigd door de artikelen 10 en 11 van de wet van 25 maart 1999 betreffende de hervorming van de gerechtelijke kantons.

Deze artikelen luiden als volgt :

² Met betrekking tot de eerste motie van het Vlaams Parlement, de reactie van de Kamer van volksvertegenwoordigers, het advies van de Senaat, de impact van arrest nr. 62/2000 van het Arbitragehof van 30 mei 2000 en het verder verloop van de wetgevingsprocedure : zie Stukken Senaat, nrs. 2-442/1-6 en 2-604/1-4 en Kamer, nrs. 50 371/1-11.

1. Artikel 46

“In de kantons Aat-Lessen en Edingen-Lens moet een vrederechter of een plaatsvervangend vrederechter en in het kanton Moeskroen-Komen-Waasten moeten de vrederechter en een plaatsvervangend vrederechter bewijzen de Nederlandse taal te kennen ; in het tweede kanton Kortrijk, het tweede kanton Ieper-Poperinge en in het kanton Ronse, in de kantons Herne-Sint-Pieters-Leeuw en Tongeren-Voeren, moet een vrederechter of een plaatsvervangend vrederechter en in de kantons Kraainem-Sint-Genesius-Rode en Meise moeten de vrederechter en een plaatsvervangend vrederechter bewijzen de Franse taal te kennen.”.

2. Artikel 53, § 5

“De hoofdgriffiers van de vrederechten van de kantons Moeskroen-Komen-Waasten, Aat-Lessen en Edingen-Lens moeten bewijzen de Nederlandse taal te kennen ; de hoofdgriffiers van de vrederechten van het tweede kanton Kortrijk, het tweede kanton Ieper-Poperinge, de kantons Ronse, Herne-Sint-Pieters-Leeuw, Tongeren-Voeren, Kraainem-Sint-Genesius-Rode en Meise moeten bewijzen de Franse taal te kennen.”.

2. Van essentieel belang voor het verder verloop van de procedure tot regeling van het belangenconflict waren de vorderingen die onder andere de Vlaamse regering op 22 november 1999 bij het Arbitragehof had ingeleid tot gedeeltelijke schorsing en vernietiging van de voormelde artikelen.

Aangezien het wettelijk voorgeschreven overleg tussen de Kamer en het Vlaams Parlement niet tot een oplossing van het geschil leidde, werd de zaak op 28 april 2000 bij de Senaat aanhangig gemaakt. Deze schorste op 25 mei 2000 de procedure tot regeling van het belangenconflict krachtens artikel 32, § 5, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen totdat het Arbitragehof zich had uitgesproken over de beroepen tot gedeeltelijke vernietiging van de artikelen 10 en 11 van de wet van 25 maart 1999, houdende wijziging van de artikelen 46 en 53, § 5, van de wet van 15 juni 1935.

Bij arrest nr. 62/2000 van 30 mei 2000 vernietigde het Arbitragehof artikel 11 van de wet van 25 maart 1999 in zoverre het betrekking had op de ge-

rechtelijke kantons Aat-Lessen, Edingen-Lens, het tweede kanton Kortrijk, het tweede kanton Ieper-Poperinge, het kanton Ronse en het kanton Herne-Sint-Pieters-Leeuw. M.a.w. de hoofdgriffiers van de vrederechten van deze kantons die taalgrensgemeenten omvatten waar faciliteiten in bestuurszaken worden verleend, dienen dus niet het bewijs te leveren van de kennis van de tweede landstaal. Een dergelijke vereiste is volgens het Hof kennelijk onevenredig ten opzichte van het nagestreefde doel (overweging B.10.5. – tweede lid). De beroepen betreffende artikel 10 werden verworpen.

Na kennisneming van dit arrest adviseerde de Senaat op 29 juni 2000 aan het Overlegcomité de motie van het Vlaams Parlement niet gegrond te verklaren en te beslissen dat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest niet ernstig werden benadeeld door de weigering tot wijziging van artikel 46 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, gewijzigd door artikel 10 van de wet van 25 maart 1999. Ingevolge het arrest van het Arbitragehof werd de motie in de mate ze gebaseerd was op de weigering tot wijziging van artikel 53, § 5, van de wet van 15 juni 1935, doelloos bevonden (Stuk Senaat, nr. 2-442/6).

Na de behandeling van het geschil door het Overlegcomité heeft de Kamer de wetgevingsprocedure betreffende het bovenvermelde wetsontwerp op 30 november 2000 hervat. Gelet op het arrest van het Arbitragehof nam de Kamercommissie voor de Justitie amendement nr. 13 van de regering aan tot wijziging van onder meer artikel 53, § 5, van de wet van 15 juni 1935. De tekst van de nieuwe bepaling luidt als volgt :

“Art. 53, § 5 – De hoofdgriffier van het vrederecht van het kanton Moeskroen-Komen-Waasten moet bewijzen de Nederlandse taal te kennen ; de hoofdgriffiers van de vrederechten van de kantons Tongeren-Voeren, Kraainem-Sint-Genesius-Rode en Meise moeten bewijzen de Franse taal te kennen.”.

Aan te stippen valt dat er in de Kamercommissie voor de Justitie een meningsverschil heerste over de draagwijdte van de overweging B.10.5. – tweede lid, van het arrest van het Arbitragehof, volgens welke de vereiste van de kennis van de tweede landstaal van de hoofdgriffiers van de vrederechten van gerechtelijke kantons die taalgrensgemeenten met faciliteiten in bestuurszaken omvatten, kennelijk onevenredig is ten opzichte van het nagestreefde doel (cf. het commissieverslag, Stuk Kamer, nr. 50 371/9, blz. 8-9, 16-19 en 22).

Bij de behandeling van het door de Kamer overgezonden wetsontwerp in de Senaatscommissie voor de Justitie op 20 december 2000 werd het toepassingsgebied van het kwestieuze artikel weer uitgebreid door de goedkeuring, met 11 stemmen, bij 1 onthouding, van amendement nr. 1 en subamendement nr. 7 van de heer Mahoux c.s., houdende invoeging van een tweede lid in artikel 53, § 5, van de wet van 15 juni 1935, luidende : “De hoofdgriffier of een griffier of een adjunct-griffier van de vrederechten van de kantons Aat-Lessen en Edingen-Lens moet bewijzen de Nederlandse taal te kennen ; de hoofdgriffier of een griffier of een adjunct-griffier van de vrederechten van het tweede kanton Kortrijk, het tweede kanton van Ieper-Poperinge, de kantons Ronse en Herne-Sint-Pieters-Leeuw moet bewijzen de Franse taal te kennen.” (Stuk Senaat, nr. 2-604/3, blz. 6-12).

De goedkeuring van deze amendementen noopte het Vlaams Parlement ertoe om op 21 december 2000 opnieuw een procedure tot regeling van een belangenconflict in te leiden.

IV. Ontvankelijkheid

Artikel 32, § 1ter, laatste lid, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen bepaalt dat de procedure tot regeling van een belangenconflict slechts eenmaal kan worden toegepast door eenzelfde assemblee ten aanzien van eenzelfde ontwerp of eenzelfde voorstel. Indien het voorstel of het ontwerp waarover het belangenconflict aanhangig is gemaakt, geamendeerd wordt, kan een nieuw belangenconflict alleen maar worden opgeworpen over het amendement of de amendementen.

De voorgeschiedenis van dit tweede belangenconflict, zoals hiervoor weergegeven, toont aan dat de door het Vlaams Parlement op 21 december 2000 aangenomen motie aan deze voorwaarde voldoet en dus ontvankelijk is³. De delegatie van de Senaat heeft hieromtrent trouwens geen opmerkingen gemaakt.

3 VAN DER BIESEN, G., De voorkoming en regeling van belangenconflicten, nrs. 91 en 228-238, in Parlementair recht. Commentaar & Teksten.

V. Overleg ten gronde

A. Vergadering van 25 januari 2001

Standpunt van het Vlaams Parlement

De hoofddiener van de motie verklaart dat het Vlaams Parlement met de onderhavige procedure de Senaat ertoe wenst te bewegen het voorgestelde artikel 53, § 5, tweede lid, van de wet van 15 juni 1935 uit het wetsontwerp te lichten en terug te vallen op de door de Kamer overgezonden tekst waarmee het eerste belangenconflict in de ogen van het Vlaams Parlement was beslecht.

De voorzitter van het Vlaams Parlement voegt hieraan toe dat zijn assemblee over deze kwestie zowel een politiek als een juridisch debat heeft gevoerd. Het voornaamste bezwaar van het Vlaams Parlement tegen de voorgestelde bepaling is dat zij een ongewenste uitbreiding van de faciliteiten in de taalgrensgemeenten inhouden, waardoor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest ernstig kunnen worden benadeeld. De motie is, op één stem na, dan ook unaniem aangenomen.

Standpunt van de minister van de Justitie

De minister van Justitie verklaart dat tijdens de bespreking van de motie betreffende het belangenconflict in het Vlaams Parlement vragen zijn gesteld naar de achterliggende redenen en de precieze draagwijdte van het vereiste dat de hoofdgriffier of een griffier of een adjunct-griffier van vredege-rechten van kantons met taalgrensgemeenten moet bewijzen de andere landstaal te kennen.

Dat heeft te maken met de afwezigheid van stukken ten gevolge van de spoed waarmee het bovenvermelde wetsontwerp in de Senaat werd behandeld : bespreking in de commissie voor de Justitie op 20 december 2000 en eindstemming gepland in de plenaire vergadering op 21 december 2000. Daarom werd er in het Vlaams Parlement voor gepleit dat de minister van Justitie duidelijkheid zou verschaffen omtrent de verantwoording van deze taalkennisvereiste.

Deze vereiste vindt zijn rechtsgrond in artikel 1, § 1, 4°, van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken overeenkomstig hetwelk deze gecoördineerde wetten toepasselijk zijn op de administratieve handelingen van de rechterlijke macht en van dezer me-

dewerkers (zie Arbitragehof, arrest nr. 62/2000, overweging B.10.1).

Dat deze bepaling een bewuste keuze van de wetgever is, blijkt uit het verslag namens de middenafdeling uitgebracht door de heer Van Cauwelaert op het wetsontwerp nr. 197 op het gebruik der talen in bestuurszaken (1931-1932) waarin wordt gesteld : “(...) geen enkele rechterlijke macht, geen enkele politiemacht kan zich aan deze wet onttrekken wat betreft de handelingen van bestuurlijken aard (...)” (Stuk Kamer, 1931-1932, nr. 67, 4).

Wat verstaan moet worden onder administratieve handelingen van de rechterlijke macht, wordt verduidelijkt in het advies van de Raad van State op het voorontwerp van wet op het taalgebruik in bestuurszaken van 2 augustus 1963 (Belgisch Staatsblad, 22 augustus 1963, Stuk Kamer, 1961-1962, nr. 331/1, 15) en in het verslag van de parlementaire werkzaamheden van de commissie voor de Justitie van de Kamer bij de bespreking van diezelfde wet (Stuk Kamer, 1961-1962, nr. 331/27, 8) :

“De van een rechterlijke overheid uitgaande administratieve handeling wordt bepaald bij wijze van tegenstelling tot de door haar gestelde gerechtelijke handeling. Luidens de rechtsleer is een handeling gerechtelijk wanneer zij, ook in afwezigheid van de rechter gesteld, ertoe strekt een geschil op te lossen. In de onderscheiden bij haar aanhangig gemaakte gevallen heeft de Vaste Commissie voor Taaltoezicht immer de aard van de handeling tot leidraad genomen om uit te maken of zij al dan niet onder de toepassing van de wet op het gebruik van de talen in bestuurszaken viel. Alleen in uiterst zeldzame gevallen – voor zover deze werkelijk voorkomen -, waarin gegronde twijfel omtrent de aard der handeling rijst, zou er bij gebrek aan beters dienen gelet te worden op de hoedanigheid van de persoon of van de overheid die ze moet vervullen.”.

Hierdoor werd expliciet de interpretatie bevestigd die reeds eerder werd gegeven aan de wet van 28 juni 1932 op het taalgebruik in bestuurszaken. Zo vermeldt het reeds geciteerde verslag – Van Cauwelaert (Stuk Kamer, 1931-1932, nr. 67, 4 – 5) : “Het spreekt van zelf dat de rechter, in de uitoefening van zijne zending als rechtspreker in den eigenlijken zin van het woord, niet kan beschouwd worden als een bestuursambtenaar, in den zin van deze wet (...). Speciale wetten regelen het gebruik der talen in zake gerecht (...) of zullen in deze regeling spoedig voorzien. Maar het bestuurlijk leven van het gerecht (...), de handelingen van bestuur-

lijke aard (...) zijn klaarblijkelijk onderworpen aan de wet op het gebruik der talen in bestuurszaken.”.

Uit het onderscheid dat de huidige taalwet in bestuurszaken in de daaropvolgende artikelen maakt tussen plaatselijke diensten, gewestelijke diensten en federale diensten, alsook uit haar ratio legis, vloeit voort dat een vrederecht dient te worden beschouwd als een plaatselijke of een gewestelijke dienst, naargelang het rechtsgebied een of meer gemeenten omvat, en bijgevolg moet voldoen aan de vereisten die terzake door de taalwetgeving in bestuurszaken aan die diensten worden opgelegd. Dit wordt overigens bevestigd door arrest nr. 62/2000 van het Arbitragehof (cf. overweging B.10.1).

Zo moet worden opgemerkt dat in concreto bijvoorbeeld de griffie van het toekomstige kanton Herne-Sint-Pieters-Leeuw, wat betreft haar schriftelijke, individuele betrekkingen met particulieren ten aanzien van de inwoners van de taalgrensgemeente Bever (en uitsluitend ten aanzien van hen), zich moet bedienen van de Franse taal indien de betrokken particulier hierom verzoekt. Zo ook zullen inwoners van de taalgrensgemeente op verzoek een Franse vertaling kunnen bekomen van officiële documenten indien zij aan de daartoe voorgeschreven voorwaarden voldoen en zullen algemene mededelingen, zoals bijvoorbeeld brochures, eveneens beschikbaar moeten zijn in het Frans, zoals dit geldt voor de gemeente Bever als plaatselijke dienst (artikel 34, § 1, a, van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken).

Daarenboven bepaalt artikel 38, § 3, van dezelfde wetten dat het publiek, zonder enige moeite, te woord moet kunnen worden gestaan in de taal die de wet erkent, wat betekent dat de Franstalige inwoners van de gemeente Bever in het Frans te woord moeten kunnen worden gestaan.

Teneinde aldus tegemoet te komen aan de vermelde vereisten die opgelegd worden door de bestuurstaalwet, is het verantwoord dat een lid van de griffie, namelijk de hoofdgriffier of een griffier of een adjunct-griffier, voor administratieve handelingen de andere taal machtig is.

Het is inderdaad zo dat het Arbitragehof in zijn arrest nr. 62/2000 van 30 mei 2000 heeft gesteld dat de verplichting voor de hoofdgriffier van de vrederechten van kantons met taalgrensgemeenten met faciliteiten in bestuurszaken, om het bewijs te leveren van de kennis van de andere taal, kennelijk onevenredig is ten opzichte van het nagestreefde doel (overweging B.10.5).

Het Arbitragehof zou evenwel een andere interpretatie hebben gehuldigd indien de taalkennisvereiste niet uitsluitend de hoofdgriffier gold, maar een lid van de griffie. Dat betekent dat, wanneer een Franstalige inwoner van Bever een brief in het Frans richt tot de griffie van het vrederecht van het kanton Herne-Sint-Pieters-Leeuw om bijvoorbeeld de openingsuren van de griffie te kennen, de griffier hem volgens de bestuurstaalwet dient te antwoorden in de taal waarvan die inwoner zich heeft bediend, te weten het Frans.

De door het Vlaams Parlement gewraakte bepaling heeft dus noch de bedoeling om de taalfaciliteiten op eender welk vlak uit te breiden, noch zal ze dat tot gevolg hebben. Zij beoogt uitsluitend, als een daad van behoorlijk bestuur, ervoor te zorgen dat een lid van de griffie aan de taalkennisvereiste voldoet en tegemoet kan komen aan de eisen van de bestuurstaalwet. Met andere woorden, het gaat slechts om een logische uitvoering van de bestaande taalwetgeving in bestuurszaken.

Bespreking

Een Vlaams volksvertegenwoordiger verklaart dat de minister van Justitie in zijn verwijzing naar arrest nr. 62/2000 van het Arbitragehof voorbijgaat aan de volgende fundamentele overweging van het Hof :

“B.10.2. het Hof heeft geen beoordelings- en beslissingsbevoegdheid die vergelijkbaar is met die van democratisch verkozen wetgevende vergaderingen. Het komt het Hof niet toe te oordelen of een bij de wet ingevoerde maatregel opportuun of wenselijk is (...).”.

Welnu, het Vlaams Parlement is van oordeel dat de door de commissie voor de Justitie van de Senaat aangenomen amendementen nrs. 1 en 7 van de heer Mahoux c.s. inopportuun zijn, niet wenselijk en in strijd met de belangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.

Wanneer, zoals het Arbitragehof heeft verklaard, een rechtscollege handelingen van administratieve aard kan stellen, dan gaat het om administratieve rechtshandelingen van dat rechtscollege.

Spreker kent daar, wat het vrederecht betreft, maar één voorbeeld van, namelijk de organisatie van verkiezingen waartoe de vrederechter als gerechtsambtenaar verplicht is.

Toetst men deze verplichting af aan de verschillende in het voorgestelde artikel 53, § 5, tweede lid, vermelde kantons, dan moet men vaststellen dat de vrederechters van het tweede kanton Kortrijk en het kanton Herne-Sint-Pieters-Leeuw deze administratieve rechtshandeling niet hoeven te stellen omdat zij geen verkiezingen organiseren. Deze taak wordt, bijvoorbeeld wat de gemeenten Sint-Pieters-Leeuw en Bever betreft, vervuld door de vrederechters van respectievelijk het kanton Halle en het Kanton Lennik.

Spreker is het niet eens met de stelling van de minister dat het beantwoorden van een eenvoudige vraag om inlichtingen als een handeling van administratieve aard moet worden beschouwd. Het gaat om een handeling die de organisatie van het gerecht betreft, zodat ze niet als administratieve rechtshandeling kan worden beschouwd. Het Arbitragehof huldigt in zijn arrest nr. 62/2000 eenzelfde beperkende interpretatie: “de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken moeten worden nageleefd bij het stellen van handelingen van administratieve aard, die tot de bevoegdheden van de kantonale rechtscolleges behoren” (overweging B.6.3. in fine).

Spreker voegt hieraan toe dat de taalwetgeving van openbare orde is zodat uitzonderingen hierop beperkend moeten worden geïnterpreteerd. Bijgevolg beschouwt hij zijn interpretatie als de enige correcte.

Tot besluit is hij van oordeel dat arrest nr. 62/2000 in de toekomst verstreckende gevolgen kan hebben. Het Hof aanvaardt immers impliciet dat de bestuurstaalwet met een gewone meerderheid kan worden gewijzigd. Dat strookt niet met de wijdverspreide interpretatie die overeenkomstig artikel 129, § 2, eerste streepje, van de Grondwet een bijzondere meerderheid vereist (cf. overwegingen B.4. tot B.6.5.)

Samenvattend verklaart spreker dat :

het begrip “administratieve handelingen” uitsluitend administratieve rechtshandelingen van een rechtscollege behelst ;

uitsluitend inwoners van taalgrensgemeenten aan wie faciliteiten in bestuurszaken worden verstrekt, zich van de andere landstaal mogen bedienen wanneer ze zich tot een vrederecht richten voor gevallen waarin deze laatste administratieve handelingen moet stellen ;

in de praktijk er niemand een beroep op zal kunnen doen. Zo worden in het toekomstige kanton Herne-Sint-Pieters-Leeuw de verkiezingen in de gemeenten Sint-Pieters-Leeuw en Bever georganiseerd door de vrederechters van respectievelijk het kanton Halle en het kanton Lennik. Voor dit kanton, alsook voor het tweede kanton Kortrijk en het tweede kanton Ieper-Poperinge, heeft de door de Senaat voorgestelde taalkennisvereiste derhalve geen zin.

Alvorens een definitief standpunt in te nemen, wenst de delegatie van het Vlaams Parlement van de minister nadere uitleg over :

het begrip administratieve handelingen van een rechtscollege. In concreto, voor welke van die handelingen moet een vrederechter in de andere landstaal optreden ? Kan hiervan een lijst worden opgemaakt ?

het personele toepassingsgebied van de faciliteiten in bestuurszaken voor de gevallen waarin de vrederechters administratieve handelingen stellen. Gaat het bijvoorbeeld uitsluitend om de inwoners van taalgrensgemeenten, die aanspraak kunnen maken op faciliteiten in bestuurszaken ?

Twee senatoren wensen te weten of het doel van deze overlegvergadering, te weten het vinden van een oplossing voor het door het Vlaams Parlement opgeworpen belangenconflict, al dan niet binnen bereik is. De door de delegatie van het Vlaams Parlement gestelde vragen hebben tot gevolg dat het in de commissie voor de Justitie van de Senaat gevoerde debat wordt overgedaan. Er kan in elk geval geen sprake van zijn om de bestuurstaalwet in vraag te stellen. Het Vast Comité van Taaltoezicht heeft een vaste adviespraktijk ontwikkeld omtrent het taalgebruik in bestuurszaken, waarbij het steeds heeft herinnerd aan het recht van ieder burger om zich ten aanzien van het gerecht van zijn eigen taal te bedienen.

Een Vlaams volksvertegenwoordiger verklaart dat het antwoord op de twee voormelde vragen niet alleen van belang is om het voorliggende belangenconflict op te lossen, maar ook om de inwoners van de betrokken kantons rechtszekerheid te verschaffen over de toepassing van de bestuurstaalwet. Daarom wenst het Vlaams Parlement enige precisering omtrent de door de commissie voor de Justitie van de Senaat aangenomen amendementen die er niet toe zouden strekken afbreuk te doen aan de bestuurstaalwet, wel integendeel. Indien dat laatste het geval is, dan moet het antwoord van de minis-

ter de mogelijkheid bieden tot een oplossing te komen.

De minister verklaart dat de eerste vraag van de delegatie van het Vlaams Parlement nader onderzoek vergt.

Met betrekking tot de tweede vraag is het antwoord duidelijk. Uitsluitend inwoners van taalgrensgemeenten aan wie faciliteiten in bestuurszaken zijn verleend, kunnen zich van de andere landstaal bedienen wanneer zij zich tot de vrederechter wenden voor gevallen waarin deze laatste administratieve handelingen dient te stellen.

Bijvoorbeeld, in het toekomstige kanton Herne-Sint-Pieters-Leeuw kunnen uitsluitend inwoners van de taalgrensgemeente Bever, die zich van de Franse taal bedienen, zich op hun faciliteiten beroepen om zich voor administratieve handelingen in die taal tot het vredegerecht van hun kanton te wenden.

B. Vergadering van 22 februari 2001

1. Aanvullende nota van de minister van Justitie

De minister van Justitie legt de beide delegaties de volgende aanvullende nota voor :

“Tijdens het overleg tussen de Senaat en het Vlaams Parlement werden door de vertegenwoordigers van het Vlaams Parlement twee vragen opgeworpen teneinde meer duidelijkheid te verkrijgen aangaande de draagwijdte van de door het belangenconflict getroffen bepalingen in het geschorste wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de gerechtelijke kantons.

Ten eerste werd de vraag opgeworpen naar de personele draagwijdte van de kwestieuze bepaling in relatie tot de taalwetgeving in bestuurszaken. Het antwoord op deze vraag kan niet anders zijn dan dat enkel de taalwetgeving in bestuurszaken wordt uitgevoerd ten aanzien van inwoners van de gemeenten met taalfaciliteiten op bestuurlijk vlak die zich bedienen van de andere taal. Inwoners van andere gemeenten binnen het kanton kunnen aldus op dit punt geen rechten uitoefenen.

Ten tweede bleek onduidelijkheid te bestaan over de inhoud van het begrip administratieve handelingen. De afvaardiging van het Vlaams Parlement stelde immers dat hen geen administratieve rechtshandelingen bekend zijn die in concreto voor de betrokken kantons aanleiding dienen te geven tot

een tweetaligheidsvereiste en vroeg derhalve in concreto aan te duiden welke administratieve rechtshandelingen gevisceerd worden.

Dit probleem vloeit echter voort uit een spraakverwarring. Immers artikel 1, § 1, 4°, van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken bepaalt dat deze wetten van toepassing zijn op de administratieve handelingen van de rechterlijke macht en van dezer medewerkers. M.a.w. deze wetten vereisen niet dat het zou gaan om rechtshandelingen. Gewone dagdagelijkse administratieve handelingen zijn reeds voldoende opdat zij binnen hun toepassingsgebied vallen.

Dat deze toepasbaarverklaring een bewuste keuze van de wetgever was, blijkt uit de hiervoor reeds door de minister geciteerde parlementaire voorbereiding houdende de negatieve definitie van het begrip administratieve handelingen. Hierin is sprake van handelingen en niet van rechtshandelingen.

Ook uit artikel 38, § 3, van de bestuurstaalwet blijkt dat het geenszins de intentie was van de wetgever om enkel administratieve rechtshandelingen te laten ressorteren onder het toepassingsgebied van de gecoördineerde wetten, maar daarentegen alle handelingen met een administratief karakter, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk.

De conclusie blijft derhalve dat de door het Vlaams Parlement gewraakte bepaling dus noch de bedoeling heeft om de taalfaciliteiten op eender welk vlak uit te breiden, noch dat tot gevolg zal hebben. Het gaat slechts om een logische uitvoering van de bestaande taalwetgeving in bestuurszaken.”.

Bespreking

De voorzitter van het Vlaams Parlement had gehoopt een beperkende omschrijving te krijgen van het begrip administratieve handelingen. De door de minister verstrekte uitleg gaat echter de volledig andere richting uit. De negatieve definitie van een administratieve handeling, te weten alles wat geen gerechtelijke handeling is, verleent dit begrip een enorme draagwijdte. Indien de door de minister voorgestelde zienswijze correct is, neemt het door het Vlaams Parlement opgeworpen belangenconflict ernstiger proporties aan dan voorzien.

Een senator doet opmerken dat de door de minister verstrekte uitleg volkomen in de lijn ligt van de vaste rechtspraak van het Vast Comité van Taaltoezicht en bijgevolg niets nieuws bevat.

De minister beklemtoont dat, zoals het Arbitragehof in zijn arrest nr. 62/2000 heeft bevestigd, administratieve handelingen van de rechterlijke macht onder toepassing van de bestuursstaalwet vallen.

De voorzitter van het Vlaams Parlement betwist dat niet. Tijdens de vorige overlegvergadering achtte hij het mogelijk om op grond hiervan tot een oplossing voor het belangenconflict te komen op voorwaarde evenwel dat het begrip administratieve handelingen beperkend zou worden omschreven.

Een senator herinnert eraan dat reeds tijdens de vorige vergadering een negatieve definitie van het begrip administratieve handeling is gegeven, te weten elke handeling die niet strekt tot de beslechting van een geschil. Spreker had toen de indruk dat de Vlaamse delegatie bereid was om in die richting mee te zoeken naar een oplossing voor het voorliggende belangenconflict. Het verwondert hem dan ook dat deze omschrijving de Vlaamse delegatie nu problematisch voorkomt omdat ze een te ruim toepassingsgebied zou behelzen en de belangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest daardoor nog meer in het gedrang zou brengen.

De voorzitter van het Vlaams Parlement is het niet eens met deze voorstelling van zaken. Hij heeft tijdens de vorige vergadering geenszins zijn instemming betuigd met de door de minister verstrekte uitleg.

Een Vlaams volksvertegenwoordiger merkt op dat de Vlaamse delegatie nadere toelichting wou omtrent twee problemen.

Het eerste betrof het personele toepassingsgebied van de faciliteiten in bestuurszaken. De minister heeft hieromtrent een bevredigende uitleg verstrekt. De vrederechten moeten, wat administratieve handelingen betreft, alleen faciliteiten in bestuurszaken verstrekken aan de inwoners van de taalgrensgemeenten van hun kantons.

Het tweede probleem betreft de draagwijdte van het begrip administratieve handelingen. Een lid van de Vlaamse delegatie heeft het standpunt verdedigd dat dit begrip uitsluitend de administratieve rechtshandelingen dekt die de vrederechten dienen te stellen bij de organisatie van de verkiezingen. Vanuit dat oogpunt herhaalt hij de vraag om een limitatieve inventaris op te stellen van de administratieve handelingen die een vrederecht ertoe kan worden genoopt te stellen. Een andere Vlaams volksvertegenwoordiger is van oordeel dat de extensieve interpretatie die de minister aan het

begrip administratieve handelingen geeft, in de praktijk tot een volledige tweetaligheid zal leiden. De terbeschikkingstelling van tweetalige brochures en het aanplakken van tweetalige affiches voor een klein percentage inwoners van het ressort zal de vrederechten van de betrokken kantons het uitzicht geven van een tweetalige rechtbank. Daarom wenst hij te weten of het begrip administratieve handelingen ook de dienstverlening dekt inzake bijvoorbeeld slachtofferhulp en kosteloze rechtsbijstand. Deze taken zijn geen gedingbeslissende handelingen, maar brengen toch heel wat werk mee voor de griffies.

Een senator wijst erop dat de inwoners van taalgrensgemeenten voor administratieve handelingen van de rechterlijke macht een beroep moeten kunnen blijven doen op de hun door de bestuursstaalwet toegekende faciliteiten in bestuurszaken.

Op de vraag of er zich op dit ogenblik op de griffies van de betrokken vrederechten een personeelstekort voordoet welke organisatorische problemen veroorzaakt die dringend moeten worden verholpen, antwoordt de minister dat de wet van 25 maart 1999 betreffende de hervorming van de gerechtelijke kantons op 1 september 2001 in werking moet treden. Dat betekent dat er op dat ogenblik in de nieuwe vrederechten magistraten moeten zijn benoemd. Daartoe moeten de openstaande plaatsen ruim vóór deze datum in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt. Dat veronderstelt evenwel dat het wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de gerechtelijke kantons tot wet wordt verheven. Bijgevolg is er dringende noodzakelijkheid. Indien het voorliggende belangenconflict de wetgevingsprocedure betreffende dit wetsontwerp nog geruime tijd blijft blokkeren, moet de inwerkingtreding van de wet op de gerechtelijke kantons, die al eens een jaar is uitgesteld, opnieuw worden verdaagd. Dat is allerm minst wenselijk.

Met betrekking tot de vraag van de delegatie van het Vlaams Parlement naar een beperkende interpretatie van het begrip administratieve handelingen, wijst de minister erop dat hij in zijn nota alleen de interpretatie heeft overgenomen die de wetgever heeft gehuldigd bij de parlementaire voorbereiding van de wet van 2 augustus 1963.

Voorts citeert hij de artikelen 34, § 1, derde tot vijfde lid, en 38, § 3, van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik der talen in gerechtszaken. Hieruit blijkt dat de wetgever op zijn minst drie verschillende situaties beoogde.

1. Artikel 34, § 1, derde en vierde lid

“De berichten, mededelingen en formulieren, die hij (d.i. de gewestelijke dienst) rechtstreeks aan het publiek richt en de formulieren die hij op dezelfde wijze afgeeft, stelt hij in de taal of talen die ter zake opgelegd zijn aan de plaatselijke diensten van de gemeenten waar zijn zetel gevestigd is. Nochtans, wanneer de gewestelijke dienst gevestigd is in een gemeente zonder speciale taalregeling geniet het publiek uit de gemeenten van het ambtsgebied die aan een andere taalregeling onderworpen zijn of die begiftigd zijn met een speciale taalregeling, ten aanzien van de rechtstreeks afgegeven formulieren, dezelfde rechten als in genoemde gemeenten. De berichten, mededelingen en formulieren, die aan het publiek worden verstrekt door de bemiddeling van de plaatselijke diensten, worden gesteld in de taal of talen welke die diensten voor soortgelijke bescheiden moeten gebruiken.

In zijn betrekkingen met een particulier gebruikt bovengenoemde gewestelijke dienst de taal die te dezer zake opgelegd is aan de plaatselijke diensten van de woonplaats van de betrokken particulier.”.

Wanneer bijvoorbeeld een inwoner van de taalgrensgemeente Bever zich van het Frans bedient op het vredegerrecht van het kanton Herne-Sint-Pieters-leeuw, dan zal die dienst hem dus in het Frans moeten antwoorden. Algemene mededelingen, onder andere brochures, moeten beschikbaar zijn in de taal die de wet voor de inwoners van de taalgrensgemeenten erkent.

Artikel 34, § 1, vijfde lid

“De akten, getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen worden gesteld in de taal die de plaatselijke diensten van de woonplaats van de aanvrager moeten gebruiken. Wanneer ingevolge die regeling aan betrokkene geen taalkeuze gelaten wordt kan hij, voor zover hij er de noodzaak van aantoon, een vertaling van het bescheid bekomen onder de in artikel 13, § 1, bepaalde voorwaarden.”.

De mogelijkheid voor de inwoners van de taalgrensgemeente Bever om een vertaling van een akte te verkrijgen, vormt een ander element dat de noodzaak van een tweetalige hoofdgriffier, griffier of adjunct-griffier verantwoordt.

3. Artikel 38, § 3

“De diensten bedoeld in artikelen 34, § 1, of 36, § 1, worden zo georganiseerd, dat het publiek, zonder enige moeite, te woord kan gestaan worden in de talen die deze wet voor de gemeenten uit het taalgebied erkent.”.

Een inwoner van Bever die zich op de griffie van het vredegerrecht van het kanton Herne-Sint-Pieters-leeuw aanmeldt en er in het Frans inlichtingen vraagt, moet bijgevolg door een griffier in het Frans te woord worden gestaan.

Dit is, zo beklemtoont de minister, niet zijn eigen interpretatie, maar die welke de wetgever destijds heeft gegeven. Zij is evenmin het gevolg van het voorliggende wetsontwerp.

Gelet op het feit dat de bestuurstaalwet in al haar facetten van toepassing is op de administratieve handelingen van de vredegerrechten van kantons met taalgrensgemeenten waarvan de inwoners faciliteiten in bestuurszaken genieten, acht hij het om organisatorische redenen verantwoord de tweetaligheid te vereisen van een lid van de griffie van die kantons.

Een Vlaams volksvertegenwoordiger merkt op dat het argument van de dringende noodzakelijkheid niet zou hoeven te worden aangevoerd indien de commissie voor de Justitie van de Senaat de amendementen nrs. 1 en 7 niet in allerlaatste instantie had aangenomen en daardoor het belangenconflict heeft uitgelokt. Indien de commissie zou besloten hebben deze kwestie afzonderlijk te regelen, dan was het wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de gerechtelijke kantons inmiddels al wet geworden. Daarom stelt hij voor dat de gewraakte bepaling uit het ontwerp zou worden gelicht zodat de wetgevingsprocedure kan worden afgesloten en de benoemingsprocedures kunnen worden opgestart. Achteraf kan het wetsvoorstel van de heer Giet c.s. dat een identieke bepaling bevat als het door de commissie voor de Justitie aangenomen artikel 53, § 5, van de wet van 15 juni 1935, worden onderzocht (Stuk Kamer, nr. 50 1012/1).

Een senator merkt op dat de werving en de benoeming van magistraten sowieso conform de taalwetgeving dient te verlopen, hetgeen betekent dat bijvoorbeeld een lid van de griffie van de vredegerrechten van de betrokken kantons aan de tweetaligheidsvereiste moet voldoen.

Andere senatoren achten het niet evident om de door de amendementen nrs. 1 en 7 ingevoegde bepaling alsnog uit het wetsontwerp te lichten. De opportuniteit ervan en de mogelijkheid dat zij een belangenconflict zou uitlokken, zijn in de commissie voor de Justitie aan bod gekomen. Desondanks heeft zij de voormelde amendementen aangenomen met 11 stemmen bij 1 onthouding.

Een Vlaams volksvertegenwoordiger blijft erbij dat men er fout aan doet het begrip administratieve handelingen los te beschouwen van de gerechtelijke context waarin zij worden gesteld. De bestuurs-taalwet heeft enkel tot doel faciliteiten in bestuurs-zaken te verlenen en dus niet in gerechtszaken. Iedere handeling van een rechtscollège in het raam van een geschil moet in de mate van het mogelijke in het raam van een eentalig taalregime worden gesteld.

De voorzitter van de Senaat werpt op dat elkeen het recht heeft om op het ganse grondgebied van het Rijk in zijn taal te worden berecht. Elkeen mag zijn eigen taal spreken, of het nu Frans, Spaans of een andere taal is. In voorkomend geval wordt een tolk ingeschakeld.

De vorige spreker repliceert dat deze voorstelling van zaken niet correct is. Men kan de verwijzing van zijn zaak naar een anderstalige rechtbank vragen, maar men mag in een eentalig, Nederlandstalig rechtscollège niet de behandeling van zijn zaak vragen in een andere taal. De procedure dient daar in het Nederlands te worden gevoerd, eventueel met behulp van een tolk.

Voorts wenst hij te vernemen of de door de Senaatscommissie voor de Justitie aangenomen amendementen nrs. 1 en 7 ten doel hebben tegemoet te komen aan klachten van rechtzoekenden die in de vrederechten van kantons met taalgrensgemeenten niet in hun taal bediend zijn geweest.

Spreker is de mening toegedaan dat er zich in de praktijk geen problemen voordoen. Uit ervaring weet hij dat voor het vrederecht van zijn kanton dat geen taalgrensgemeenten omvat en in de provincie West-Vlaanderen is gelegen, zaken mondeling vrijwel volledig in het Frans worden afgehandeld. Op alle griffies van de vrederechten van zijn arrondissement wordt de tweetaligheid gehanteerd. Hij pleit er echter niet voor om deze praktijk te legaliseren. Doet men dat wel, dan kan dat leiden tot een restrictiever gebruik van de andere landstaal.

Een senator wenst van de delegatie van het Vlaams Parlement te vernemen of zij van de minister van Justitie een nieuwe interpretatie verwacht van het begrip administratieve handeling in de bestuurs-taalwet en of zij met niet minder vrede kan nemen dan de verwerping van de amendementen nrs. 1 en 7 van de heer Mahoux c.s.

Een Vlaams volksvertegenwoordiger herhaalt zijn voorstel om de geviseerde bepaling uit het wetsontwerp te lichten en deze problematiek afzonderlijk te bespreken ter gelegenheid van het onderzoek van het wetsvoorstel van de heer Giet (Stuk Kamer, nr. 50 1012/1).

Voorts wenst hij nader onderzoek naar :

het onderscheid dat het Arbitragehof in zijn arrest nr. 62/2000 heeft gemaakt door te beslissen dat de tweetaligheidsvereiste voor een vrederechter of een plaatsvervangend vrederechter niet als onevenredig ten opzichte van het nagestreefde doel kan worden beschouwd, maar dat wel is wanneer die vereiste aan de hoofdgriffier wordt opgelegd ;

de draagwijdte van het begrip administratieve handelingen die de vrederechter stelt, de organisatie van verkiezingen buiten beschouwing gelaten.

Een andere senator is van oordeel dat er misschien een vergelijk kan worden gevonden door het begrip gerechtelijke handelingen ruim te omschrijven. Daarbij gaat het zijns inziens niet alleen om de handelingen die gesteld worden in het kader van de beslechting van een geschil, maar ook om die betreffende de organisatie van de activiteiten van het rechtscollège door de griffie onder meer in zijn contacten met rechtzoekenden naar aanleiding van gerechtelijke activiteiten. De handelingen die de vrederechter stelt met het oog op de organisatie van de verkiezingen, vallen daar dus buiten.

Deze formule biedt het voordeel dat er niet naar een striktere interpretatie van het begrip administratieve handelingen hoeft te worden gezocht. Tevens wordt er een duidelijk signaal gegeven dat het wetsontwerp geenszins de bedoeling heeft om in de taalgrensgemeenten de tweetaligheid in te voeren.

Een Vlaams volksvertegenwoordiger wijst erop dat een rechter veel meer doet dan alleen maar geschillen beslechten. Denken we maar aan zijn rol bij openbare verkopen en in familieraden. Volgens de definitie van de minister van Justitie zijn dat administratieve handelingen waarop de bestuurs-taalwet van toepassing is.

De voorzitter van het Vlaams Parlement acht het niet haalbaar dat de Senaatscommissie voor de Justitie een bepaling zou doen vervallen die ze zelf bij eenparigheid, op één onthouding na, heeft aangenomen.

Een Vlaams volksvertegenwoordiger preciseert dat het hem er niet om te doen is de interpretatie van de bestuursstaalwet te herzien. Dat neemt niet weg dat de draagwijdte van het begrip administratieve handeling, zoals aangegeven door de minister, vaag blijft. Vormt de publicatie van een folder over geschillenbeslechting een administratieve dan wel een gerechtelijke handeling?

In de huidige stand van de discussie stellen de twee delegaties vast dat er nog geen oplossing is bereikt voor het door het Vlaams Parlement opgeworpen belangenconflict. Zij richten daarom een oproep tot de minister van Justitie om een nauwere en geactualiseerde omschrijving te geven van het begrip administratieve handelingen.

De delegatie van het Vlaams Parlement heeft wel voldoening gekregen wat het punt van de personele draagwijdte van de regeling betreft.

Een senator merkt op dat de Senaatscommissie voor de Justitie een grote tegemoetkoming heeft gedaan door het middel van de schending van het evenredigheidsbeginsel dat het Arbitragehof heeft aanvaard ten aanzien van de taalkennisvereiste van de hoofdgriffier, te ondervangen door te bepalen dat het volstaat dat ofwel de hoofdgriffier ofwel een griffier of een adjunct-griffier het bewijs levert van de kennis van de tweede landstaal.

Een Vlaams volksvertegenwoordiger repliceert dat het Arbitragehof zich niet uitspreekt over de opportuniteit van een wetbepaling. Zij oefent alleen een marginale toetsing uit. Het Hof heeft weliswaar beslist dat de taalkennisvereiste voor de hoofdgriffier kennelijk onevenredig was ten opzichte van het nagestreefde doel. Het Hof heeft echter niet beslist dat op de wetgever de verplichting rust om de taalkennisvereiste in te voeren voor een vrederechter, een plaatsvervangende rechter of een lid van de griffie. Een dergelijke beslissing impliceert immers een opportuniteitsbeoordeling.

C. Vergadering van 15 maart 2001

De minister van Justitie doet voorlezing van zijn brief aan de voorzitter van het Vlaams Parlement d.d. 13 maart 2001 :

“In zijn motie betreffende een belangenconflict d.d. 21 december 2000 vraagt het Vlaams Parlement, met het oog op overleg, schorsing van de procedure met betrekking tot het wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de gerechtelijke kantons dat actueel ter bespreking voorligt in de Senaat.

Het Vlaams Parlement stelt immers dat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest door het voorliggende wetsontwerp ernstig in hun belangen worden geschaad omdat zij oordelen dat het voormelde wetsontwerp de faciliteiten in gerechtszaken gevoelig uitbreidt.

In concreto werd in de Senaatscommissie voor de Justitie een amendement aangenomen waardoor één lid van de griffie tweetalig dient te zijn in de kantons die een gemeente omvatten met taalfaciliteiten op bestuurlijk vlak.

Tijdens de bespreking van de motie in het Vlaams Parlement drukten diverse partijen hun bezorgdheid uit over dit amendement te meer daar onduidelijkheid bestond inzake de achterliggende reden van het amendement en de precieze draagwijdte ervan.

Teneinde deze onduidelijkheid weg te nemen, wens ik u de volgende elementen mee te delen.

Het betwiste amendement heeft geenszins tot doel de wettelijk bepaalde faciliteiten uit te breiden, noch heeft zij dit tot gevolg. Evenmin beoogt dit amendement de wettelijk vastgestelde faciliteiten in te krimpen.

Het amendement heeft als enige doelstelling rekening te houden met artikel 1, § 1, 4°, van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken, dat bepaalt dat deze wetten van toepassing zijn op de administratieve handelingen van de rechterlijke macht en van dezer medewerkers, zoals zij in deze wetgeving limitatief worden omschreven.

Een kanton dient immers overeenkomstig de voormelde wetgeving beschouwd te worden als een "gewestelijke dienst" of eventueel een "plaatselijke dienst" en moet voldoen aan de vereisten die terzake door de taalwetgeving in bestuurszaken aan die diensten worden opgelegd.

Het amendement strekt er in deze enkel toe om de kantonnale dienstverlening het nodige instrumentarium te verschaffen dat toelaat de taalwetgeving op de wettelijk bepaalde wijze toe te passen.

Daarbij wordt uiteraard binnen de filosofie van het amendement voornamelijk de optimale individuele mondelinge en desgevallend schriftelijke dienstverlening aan de burger beoogd.

Hierbij moet eveneens worden benadrukt dat enkel de minder frequent voorkomende dienstverlening aan de inwoners van de taalgrensgemeenten met taalfaciliteiten op bestuurlijk vlak beoogd wordt en dat inwoners van andere gemeenten zonder taalfaciliteiten binnen eenzelfde kanton geenszins dergelijke rechten kunnen laten gelden.

Zo moet worden opgemerkt dat bij wijze van voorbeeld de griffie van het toekomstige kanton Herne-Sint-Pieters-Leeuw, wat betreft haar individuele betrekkingen ten aanzien van de inwoners van de taalgrensgemeente Bever, en uitsluitend ten aanzien van hen, zich in antwoord moet bedienen van de Franse taal indien de betrokken particulier zich hiervan bedient, op de wijze zoals de taalwetgeving in bestuurszaken bepaalt.”.

Na een korte schorsing van de vergadering op verzoek van de voorzitter van het Vlaams Parlement, deelt deze laatste het Bureau van de Senaat mee dat de delegatie van het Vlaams Parlement unaniem akkoord gaat met het standpunt van de minister van Justitie.

Op grond hiervan stellen de beide delegaties vast dat het door artikel 32, § 1bis, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen voorgeschreven overleg tot een oplossing van het belangenconflict heeft geleid, op voorwaarde evenwel dat het Vlaams Parlement het door zijn delegatie gegeven akkoord goedkeurt.

VI. Besluit van het overleg

De voorzitter van het Vlaams Parlement zal op 28 maart 2001 aan de plenaire vergadering van zijn assemblee voorstellen om het akkoord tot beëindiging van het belangenconflict met de Senaat over het wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de gerechtelijke kantons goed te keuren (Stukken Senaat, nrs. 2-604/1-4).

Zodra het Vlaams Parlement het standpunt van zijn delegatie heeft bekrachtigd, kan de wetgevingsprocedure in de Senaat betreffende het bovenvermelde wetsontwerp worden voortgezet.

Ter wille van de rechtszekerheid verzoekt de voorzitter van het Vlaams Parlement de minister van Justitie om de in zijn brief d.d. 13 maart 2001 ver-

streckte uitleg eveneens op te nemen in de parlementaire voorbereiding van het voormelde wetsontwerp of te bevestigen ter gelegenheid van de stemming van dit ontwerp in de plenaire vergadering van de Senaat.

Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteurs van de Senaat en het Vlaams Parlement voor de redactie van het verslag.

De verslaggever,

Etienne
VAN VAERENBERGH

De voorzitter,

Norbert
DE BATSELIER